

Schriftelijke vragen art. 33

Indiener: B.R. Winters (Samen Voor Berkelland)

Datum indiening vraag: 28.07.2025

Datum verzending antwoord: 07-08-2025

Onderwerp: Friesland Campina Borculo

Vraag: Waarom is het bericht "**Vraag en antwoord ongeval gevaarlijke stoffen Borculo**" dat op 5 Juli geplaatst was niet meer te vinden op de website van de gemeente?

Wat is de reden dat het bericht niet meer online staat op de site van de gemeente?

Antwoord: *Het bericht is in de nafase offline gezet omdat de berichtgeving geen betrekking meer heeft op de crisissituatie. Direct tijdens en na het incident had het bericht betrekking op de crisiscommunicatie rondom de oranje wolk, deze was bedoeld om inwoners snel te informeren over de situatie. Onderdeel daarvan was een bericht met 'vraag en antwoord ongeval gevaarlijke stoffen Borculo'.*

Conform de Archiefwet van 1995 is het bericht 'vraag en antwoord ongeval gevaarlijke stoffen Borculo' terug te lezen in het webarchief:

<https://archieff09.archiefweb.eu/archives/archiefweb/20250705192631/https://www.gemeenteberkelland.nl/actueel/vraag-en-antwoord-ongeval-gevaarlijke-stoffen-borculo/>

Vraag: Nieuws Uit Berkelland had het wel een op een overgenomen, dus het is nog wel te vinden:

<https://www.nieuwsuitberkelland.nl/2025/07/vraag-en-antwoord-ongeval-gevaarlijke-stoffen-borculo/>

"De wolk is na enkele uren vanzelf opgelost in de lucht.", "De gevaarlijke stoffen zijn niet meer waargenomen.", dan staat er nog 3x "De gevaarlijke stoffen zijn niet op de grond terecht gekomen, maar opgelost in de lucht.", en nog een 1x "De wolk met gevaarlijke stoffen is opgelost"

Daarna zijn er wat meer zorgwekkender berichtgevingen geweest, waaronder:

<https://www.gemeenteberkelland.nl/actueel/update-incident-bij-frieslandcampina-borculo/>

"Rond 22.00 uur ontstond er een explosie door onbedoelde vermenging van twee chemische stoffen, waarbij resten van de silo en schadelijke stoffen in een weiland en in het naastgelegen gebied terecht zijn gekomen."

"Een rij bomen is zo ernstig beschadigd dat kap noodzakelijk is. Of de onderliggende bodem gesaneerd moet worden, is nog in onderzoek."

Was de berichtgeving van 5 Juli niet te voorbarig? Is dat de reden dat het offline is gehaald?

Antwoord: *Nee, de berichtgeving was niet voorbarig. De berichtgeving van 5 juli ging onder andere over de oranje wolk tijdens het incident, ook de Q&A was daarop gericht. Later kwam er nieuwe informatie online op de website, waardoor de eerdere berichtgeving offline is gezet. Het laten staan van verouderde berichten kan*

Schriftelijke vragen art. 33

verwarrend werken voor inwoners. De berichten blijven altijd gewoon te raadplegen in het webarchief op de datum waarop het bericht online stond.

Vraag:

“Metingen op meerdere locaties laten zien dat de stoffen nergens meer aanwezig zijn. Volgens de veiligheidsregio is de oranje rookwolk in de lucht opgelost. Ook is er geen risico geweest voor de gezondheid van mensen.”

<https://www.nu.nl/binnenland/6361444/wolk-met-gevaarlijke-stoffen-in-borculo-is-opgelost-politie-start-onderzoek.html?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

Kan er met de volle 100% zekerheid gesteld worden dat er geen risico is (geweest) voor gezondheid van de mens? En hoe zit dit met dier, natuur en milieu?

Antwoord: *Direct na het incident hebben wij onze berichtgeving gebaseerd op de adviezen van deskundigen en uitkomsten van metingen en onderzoeken. We kunnen met eerlijkheid stellen dat absolute zekerheid in dit soort complexe vraagstukken niet bestaat.*

Vraag: “Onder meer Waterschap Rijn en IJssel, de provincie Gelderland, Friesland Campina en de gemeente Berkelland doen metingen in het gebied.”

<https://www.nieuwsuitberkelland.nl/2025/07/geen-gevaarlijke-stoffen-in-zwemplassen-bij-borculo-na-explosie/>

Behalve de genoemde partijen zijn er nog anderen die onderzoeken of metingen doen?

Welke metingen worden er gedaan? Wat gebeurt er met de uitslagen?

Gaat dit gedeeld worden met de bevolking en de gemeenteraad?

Welke onderzoeken zijn er afgesloten en welke lopen nog of worden nog opgestart?

En wat zijn hiervan de uitkomsten? Gaat dit gedeeld worden met de bevolking en de gemeenteraad?

Wat is het tijdspad van deze metingen/onderzoeken en wanneer moeten ze afgerond zijn?

Antwoord: *Als gemeente voeren wij zelf geen onderzoeken uit, maar staan wij in nauw contact met andere bevoegde gezagen die onderzoek doen. Wij ontvangen de resultaten van deze onderzoeken en gebruiken deze om onze aanpak gezamenlijk af te stemmen. Zo is de bijvoorbeeld de provincie Gelderland het bevoegd gezag van de waterkwaliteit van het Hambroekplas (Meren van Borculo). [De extra bemonstering vormt voor de provincie geen aanleiding voor een negatief zwemadvies.](#)*

Op dit moment lopen er nog onderzoeken naar onder andere de water- en bodemkwaliteit van de Berkel. Ook wordt de bodem onderzocht op meerdere plekken rondom het incident. Daarvan zijn de resultaten nog niet bekend. Nadere onderzoeken kosten tijd. Dit komt omdat er veel partijen bij betrokken zijn en alle gegevens zorgvuldig moeten worden verzameld en beoordeeld. We communiceren zodra er een compleet beeld is van de uitkomsten van de onderzoeken. De uitslagen worden toegelicht tijdens een informatiebijeenkomst.

Vraag:

Is het al bekend wanneer de informatieavond gaat zijn?

Schriftelijke vragen art. 33

<https://www.nieuwsuitberkelland.nl/2025/07/informatieavond-in-borculo-over-incident-met-gifwolk-vragen-in-lochem/>

Antwoord: *We treffen voorbereidingen voor een informatieavond na de zomervakantie. Omdat er veel verschillende partijen betrokken zijn bij dit incident, faciliteren we als gemeente dat de bevoegde gezagen gezamenlijk informatie verstrekken over het incident en de gevolgen ervan. Binnenkort volgt hierover meer informatie.*

Vraag: Hoogstwaarschijnlijk was de vermenging van salpeterzuur en zoutzuur een menselijke fout.

Kan dit al met zekerheid bevestigd worden?

En is er bekend hoe Friesland Campina in de toekomst ervoor gaat zorgen dat de vermenging van salpeterzuur en zoutzuur nooit meer gebeurt?

Antwoord: *Wij baseren ons op de uitkomsten van de onderzoeken en gaan hierover niet speculeren. De provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor de vergunningverlening, dit zal ongetwijfeld een onderdeel van de evaluatie worden. Uiteraard willen wij ook de oorzaak weten van dit incident en hoe dit in de toekomst voorkomen kan worden.*

Vraag: Waarom wordt er salpeterzuur en zoutzuur gebruikt bij Friesland Campina?

Als dit samenkomt is het ontzettend gevaarlijk.

Kan salpeterzuur en/of zoutzuur niet vervangen worden voor minder gevaarlijke alternatieven?

Antwoord: *In de zuivelindustrie worden zuren zoals zoutzuur en salpeterzuur gebruikt voor het reinigen en ontkalken van leidingen, tanks en apparatuur. Tevens worden ze ingezet om oppervlakken te desinfecteren. De provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor de vergunningverlening. Wij staan uiteraard in nauw contact met ze omdat het gaat om de veiligheid van onze inwoners.*

Vraag: Wat gaat er gedaan worden aan de industriële veiligheid en risicobeheersing bij Friesland Campina in Borculo?

Antwoord: *De provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor de vergunningverlening. Wij staan in nauw contact met de provincie omdat het gaat om de veiligheid van onze inwoners. Uiteraard in het kader van de risicobeheersing, zal dit meegenomen worden in het onderzoek.*

Vraag: Welke gevaarlijke stoffen worden behalve salpeterzuur en zoutzuur nog meer opgeslagen, verwerkt en gebruikt bij Friesland Campina te Borculo?

Antwoord: *De provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor de vergunningverlening en meldt ons dat op het terrein van FrieslandCampina diverse gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen. Vooral zuren voor het schoonmaken en reinigen van het productieproces zijn in aanzienlijke hoeveelheden aanwezig. Daarnaast heeft FrieslandCampina een koelinstallatie waarin de gevaarlijke stof ammoniak als koelmiddel aanwezig is.*

Schriftelijke vragen art. 33

Vraag: Gelukkig voor de inwoners van Borculo knalde de silo de andere kant op, ook trok de wolk weg van Borculo. Maar als de silo de wijk in was geknald en de wolk de wijk was ingetrokken en het kwam bijvoorbeeld door neerslag neer in deze wijk, dan was er een totaal andere situatie. Is er een evacuatie en rampenscenario opgesteld?

Antwoord: *Onze organisatie beschikt over een actueel en gestructureerd crisisplan. Tevens is er een crisisorganisatie ingericht met duidelijk omschreven verantwoordelijkheden en procedures, zodat we effectief kunnen handelen in geval van incidenten en calamiteiten. Daarbij worden wij ondersteund door de veiligheidsregio (VNOG).*

Vraag: Heeft het college gecontroleerd op de actualiteit en correctheid van de RI&E (Risico-inventarisatie & Evaluatie) van Friesland Campina Borculo?

Wordt er ook een ARIE-regeling (Aanvullende Risico-Inventarisatie en Evaluatie) toegepast?

Valt Friesland Campina Borculo onder de BRZO (Besluit risico's zware ongevallen)?

Antwoord: *Nee, het college heeft niet gecontroleerd want het college is niet het bevoegd gezag om de RI&E van FrieslandCampina te controleren. Een RI&E en ARIE vloeien voort uit de Arbowetgeving. De Nederlandse Arbeidsinspectie is hiervoor het bevoegd gezag. De gemeente heeft op dit gebied geen taken of bevoegdheden. FrieslandCampina valt niet onder de Seveso-richtlijn. De BRZO bestaat niet meer sinds 1 januari 2024. De inhoud is opgenomen in de Omgevingswet. De term is vervangen door Seveso-richtlijn.*

Vraag: Er gaan geruchten dat er in de middag van het ongeval al bekend was dat het fout kon gaan. Mocht dit gerucht kloppen dan had het mogelijk voorkomen kunnen worden. Kan hier iets over gezegd worden? Is het bekend of dit scenario mee wordt genomen in een onderzoek en in welk onderzoek wordt het dan meegenomen?

Antwoord: *Wij baseren ons op de uitkomsten van de onderzoeken en gaan hierover niet speculeren.*